

DEBATT

Stoppa trafikleden under Stadsskogen

Stadsskogen är en alltför fin klenod för framtida generationer av alltmer urbaniserade Uppsalabor för att få bli ett inslag i en besvärlig trafiksituation, skriver Ingemund Hägg.

"Helt säkert är det på tiden att Stadsskogen blir skyddad." Så skrev dåvarande stadsträdgårdsmästaren Pehr Boierth 1929, apropå krav om mer stentäkt i Stadsskogen. Under rubriken Tidlösa värden återfinns Boierths text på informationstavlor i Stadsskogen.

Det finns stor enighet bland politiker och andra om att Stadsskogen ska bli naturreservat och då borde väl allt vara frid och fröjd. Men i ett underlag för den så kallade fördjupade översiktsplanen för Uppsala kommun föreslås att kommunen ska ha möjlighet att i en framtid bygga en tunnel under skogen för en trafikled, den så kallade Västerleden. Det är därför naturligt i ett trafikplaneringsperspektiv att redan innan eller i samband med att naturreservatet bildas ta in en bestämmelse om ett framtida eventuellt tunnelbygge.

Anta att så sker och att man preciserar att det endast ska handla om en så kallad bergtunnel som gjordes i berget under skogen och inte en grävd jordtunnel som skulle orsaka mer skada på naturen.

Så kan det bli
Så här kan det då gå till. År 2009 beslutar kommunen om projektering av ett tunnelbygge. Man utgår från den utredning som gjordes 1991 där man gjorde antagandet "att berg av god kvalitet finns i bergtunnelpartierna". Men "någon detaljerad geologisk undersökning av bergets kvaliteter har inte gjorts."

Scenario 1. Antag att nya undersökningar visar att det faktiskt går att bygga en bergtunnel och det till rimliga kostnader. Tunneln under Stadsskogen torde bli en dryg kilometer lång. Vid de två tunnelymningsarna "kan omfattande förätkningsarbeten ... erfordras".
Enligt utredningen ska fläk-

tar användas för ventilering. Men det bedöms inte att det ska behövas skorstenar för utluft vid tunnelymningsarna eftersom dessa ska ligga fritt och långt från bebyggelse(!). Det ska finnas "brandsäkra utrymningsdörrar på cirka 100 meters avstånd", vilket innebär ungefär tio sådana utgångar i Stadsskogen. En del debattörer verkar tro att en sprängd tunnel inte kommer att märkas i Stadsskogen men det torde mot bakgrund av den gjorda utredningen vara en önskedröm.

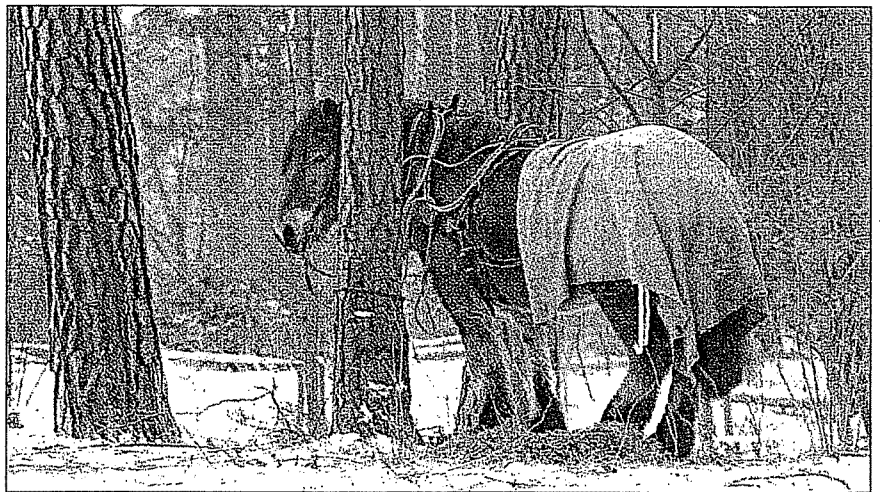
Scenario 2. Antag att det i scenario 1 skulle visa sig att berget är bra för en bergtunnel men att kostnaderna visar sig orimligt höga. Beslutsfattarna som tagit ställning för att Västerleden behövs, möjligen med viss vända, säger då att okej, då får vi välja alternativet med grävd jordtunnel och satsa på att återställa skogen efter byggarbetena.

Med två tunnlar om vardera nio meters bredd (det ska vara en tunnel för vardera köriktningen) och utrymme för arbete och transportvägar kommer då kanske ett 50-75 meter brett område att behöva användas. Att återställa detta så att det smälter in i den omgivande skogen torde vara svårt och i alla fall ta åtskilliga decennier.

Fan på väggen?

Jag målar fan på väggen, säger nu planerarna och de politiker som vill ha en tunnel. Jag är inte så säker. Enligt ett flygblad från Uppsala Västra moderater vill moderaterna ha en tunnel och man skriver att också föreningen Stadsskogens vänner och Käbo-Berga Villaförening vill ha en tunnel under Stadsskogen.

I en debattartikel i UNT den 2 maj 2002 driver Bengt-Erik Rydén, aktiv i både nämnda villaförening och i Stadsskogens vänner, åsikten att en tunnel är räddningen för Stadsskogen. Han hävdar att om inte tunneln byggs så kommer trafiken ovan jord utefter skogens östra sida att öka på ett alltför störande sätt. Detta vore enligt Rydén värre än "tunnel, nedfarer och ventilationsstorn".

Intressekonflikten om Stadsskogen kan inte lösas med kompromisser. Blir det en tunnel går det inte att ångra sig, skriver Ingemund Hägg.
Foto: Rolf Hamilton

"Det är ju faktiskt en riktig skog där man inte behöver se kringliggande bebyggelse och ett av de få områden i Uppsala där man kan uppleva ett stort mått av tystnad som är en bristvara för Uppsalaborna."

Ingemund Hägg (sp) apropå planerna på en Västerled under Stadsskogen.

Trafikbuller är ett problem och Västerledsutredningen räknar med att bullernivån vid Krongatan och Käbovägen skulle bli ca 64 dBA i stället för ca 59 dBA om Västerleden byggs. Utan Västerleden kommer enligt utredningen bullerskärmar att behövas för att nå godtagbar bullernivå år 2010.

Visst är det en mycket stor utmaning för trafikplanerarna om de tvingas acceptera att en Västerled, som innehåller tunnel under Stadsskogen, inte får byggas ens i en avlägsen framtid. Man tvingas då söka andra lösningar och sådant tvång kan förhoppningsvis leda till

sökande efter nya, ännu ej prövade lösningar.

Ingen tunnel

Folkpartiet i Uppsala har satt ned foten: ingen, ingen tunnel under Stadsskogen. Partiet ser de värden som Stadsskogen innebär för dagens och framtidens Uppsalabor som omistliga.

Den här intressekonflikten kan inte lösas med kompromisser. Görs tunnelintranget i Stadsskogen är det inte möjligt att ångra sig i framtiden och lägga ned bygget. Stadsskogen skulle för alla framtida generationer ha förlorat oersättliga värden.

Det är nu ytterst angeläget att naturreservatet inte förses med brasklappar om eventuell tunnelbygge. Inte ens ett naturreservat är dock en garanti mot exploatering. Det kan avskaffas eller modifieras om det finns "synnerliga skäl". Men det är ändå viktigt att det blir ett naturreservat utan reservation!

Stadsskogen riktig skog
Stadsskogen har redan naggats i kanten men det är inget skäl för att fortsätta att reducera de värden som skogen har för människorna. Det är ju faktiskt en riktig skog där man inte behöver se kringliggande bebyggelse och ett av de få områden i Uppsala där man kan uppleva ett stort mått av tystnad, som är en bristvara för Uppsalaborna.

Blir något av tunnelalternativen av blir de facto Stadsskogen delad i två delar och ingen av delarna blir tillräckligt stor för att bevara skogskaraktären med den viktiga tystnaden.

Det är visserligen inte bra med bullrande trafik utefter skogens östra sida som Rydén varnar för. Men frågan är om Stadsskogen skulle störas mindre av trafikbullret från koncentrerad trafik vid tunnelymningsarna. Och till detta kommer de förändringar i själva naturen som ett tunnelbygge skulle medföra.

Det är visserligen inte bra med bullrande trafik utefter skogens östra sida som Rydén varnar för. Men frågan är om Stadsskogen skulle störas mindre av trafikbullret från koncentrerad trafik vid tunnelymningsarna. Och till detta kommer de förändringar i själva naturen som ett tunnelbygge skulle medföra.

Fin klenod

Stadsskogen är en alltför fin klenod för framtida generationer av alltmer urbaniserade Uppsalabor för att bli ett inslag i en besvärlig trafiksituation! Här gäller det att tänka långsiktigt och då för många decennier efter 2020! Måtte Pehr Boierths ord få gensvar även av dagens generationer till glädje för framtida generationer om 50 och 100 år.